

OTKA zárójelentés

Munkánkat a kutatási tervnek megfelelően végeztük. Célunk az volt, hogy:
1/ elkészüljön az MTAK Keleti Gyűjteményében lévő tekintélyes tibeti kézirat- és fanyomatgyűjtemény katalógusa, valamint
2/ elkészüljön a *Stein katalógus* (2002) *kiegészítéseként* az újabb Stein kéziratok leírása, mindkettő magyar nyelven.

A kitűzött célokat mindkét esetben sikerült realizálnunk. Valójában magasan a vállalt feladatok felett teljesítettünk.

Ad 1/: a **tibeti anyag** katalógusa elkészült. Orosz Gergely első leírásához, mely mintegy 1600 oldal volt, a későbbiekben elkészítette a megfelelő mutatókat (mintegy négyszáz oldal), valamint elvégezte a korábbi leírások revízióját. Munkájában igen komoly szakmai segítséget jelentett az általunk rendezett Stein-Csoma workshop (2004) külföldi résztvevőivel folytatott konzultációsorozat, a londoni, párizsi gyűjtemények áttekintése, legutóbb pedig hathetes nepáli útja során a helyszínen tanulmányozhatta a buddhista kolostorok anyagát (2006. szept.4- okt.2.). A vállalt feladatokon túl, a katalógus angolosításához is hozzákezdett.

2006-ban a Tudomány Napjára készült el a Kőrösi Csoma Sándor életét és az MTAK-ban lévő Csoma-gyűjteményt bemutató szépséges összeállítása a web-en (<http://csoma.mtak.hu>) - Kelecsényi Á. közreműködésével.

A továbbiakban a mintegy hatezer tételt feldolgozó hatalmas anyag (közel kétezer oldal) publikálásának mikéntjét és lehetőségeit kell megvizsgálnunk, s ehhez forrásokat találunk, beleértve a szakmai lektorálás kérdését is.

Orosz G. nepáli tanulmányútjáról hazatérve ritka tibeti kéziratok mikrofilmjével gyarapította a Könyvtár gyűjteményét.

Ad 2/: befejeződött a **Stein-kéziratok** katalogizálása is. Kelecsényi Ágnes és Kárteszi Ágnes mintegy 15.000 fóliónyi kézirat feldolgozását végezte el, benne levelezés, személyes dokumentumok, korrektúrák, kéziratok etc., valamint nyomtatott és kézzel rajzolt térképek (mintegy 200), tervek 1906-1908, 1913-1915-ből (mintegy 100), etc., cikkek, kivágatok, recenziók (mintegy 400) feldolgozását. Ezek közül kétségkívül a térképek feldolgozása bizonyult a legérdekesebb, egyben a legnehezebb feladatnak, hiszen nincsenek térképészeti ismereteink, s ezért volt szükség számtalan konzultációra térképész kollégákkal a különféle térképgyűjteményekben, itthon és brit gyűjteményekben egyaránt.

Jelen projekttel egy időben irányításommal bekapcsolódtunk a British Library-ben folyó *International Dunhuang Project* (IDP) munkálataiba is. Az IDP óriási nemzetközi projekt Londontól Szentpéterváron át Japánig, melynek feladata a hajdani Selyemút kultúrájának, benne a Stein Aurél vezette expedíciók eredményeinek színpompás képi megjelenítése – megfelelő magyarázatokkal, - az IDP web-lapján. A világ különböző nagy közgyűjteményeiben lévő kínai selyemfestmények, barlangtemplomok, hajdan volt nyelvek emlékei, kerámiák és romvárosok mellett így megjelennek Stein Aurél fényképei is az MTA Könyvtárából.

Időközben sikerült forrásokat találnom a további mintegy 2500 Stein-fotó feldolgozásához. Ezt a munkát a *Catalogue of the Collections of Sir Aurel Stein...* készítése során kialakult brit kapcsolatainknak köszönhetően Helen Wang (British Museum), John Falconer (British Library) és Lilla Russell-Smith (Circle of Inner Asian Art) végezte. Velük kellett egyeztetni több tárgyalás során az újabb munkafázisokat, majd a kiadás lehetséges módozatait (Apor É. London, máj.26-jún.2.) Mivel az angol team elkészült a munkával, adódott a lehetőség a publikálásra, s ezért kellett, - a tervektől eltérően, - nyomdai költségekre költenünk.

A Supplement to the Catalogue of the Collections of Sir Aurel Stein in the Library of the Hungarian Academy of Sciences mintegy 210 oldal terjedelemben, szerkesztésében, nyomdában van s reményeink szerint májusban megjelenik.

A Supplement megjelenésével teljessé válik az MTA Könyvtárában lévő Stein-anyagok közzététele a nemzetközi kutatás számára. Ez nem csak igazi szakmai siker az MTA Könyvtár számára, - ma, amikor a Selyemút-kutatások valódi reneszánszukat élik, - de szinte az egyetlen számottevő anyagi lehetőség is könyvtárunk gyarapítására ezekben az ínséges időkben, elsősorban cserekapcsolataink révén.